

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN BİR HUZUREVİNDEKİ KLİNİK ÖĞRENİM ORTAMI İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİNİN BELİRLENMESİ

DETERMINING THE VIEWS OF NURSING STUDENTS ON THE CLINICAL LEARNING ENVIRONMENT IN A NURSING HOME

Sevinç YILDIRIM ÜŞENMEZ¹, Hatice KAYA²

¹Darülaceze Başkanlığı, İstanbul, Türkiye

²İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi, İstanbul, Türkiye

ÖZET

Amaç: Araştırma huzurevi klinik uygulamasındaki hemşirelik öğrencilerinin huzurevi klinik öğrenim ortamı ile ilgili görüşlerini belirlemek amacıyla planlandı.

Yöntem: Tanımlayıcı türde planlanan araştırma, Ocak 2022 – Mayıs 2022 tarihleri arasında İstanbul ilinde bir huzurevinde klinik uygulamasını yapan 106 öğrenci ile gerçekleştirildi. Araştırma verileri, “Sosyodemografik Özellikler Bilgi Formu” ve “Klinik Öğrenim Çevresi Ölçeği” kullanılarak toplandı.

Bulgular: Öğrencilerin yaş ortalamasının 21,7 olduğu, %66’sının (n=70) kadın, %67,9’unun (n=72) 4. sınıfta öğrenim gördüğü saptandı. Öğrencilerin %52,8’i (n=56) mezun olduktan sonra huzurevinde çalışmak istediğini, %77,4’ü (n=82) huzurevi klinik uygulamasının toplumdaki yaşlılara bakış açısını değiştirdiğini ifade etti. Öğrencilerin “Klinik Öğrenim Çevresi Ölçeği” alt boyutu olan “Personel Öğrenci İlişkileri” puan ortalamasının 21,72±5,19, “Öğretim Elemanının Sorumlulukları” puan ortalamasının 12,45±2,49, “Hasta İlişkileri” puan ortalamasının 12,97±2,77, “Öğrenci Memnuniyeti” puan ortalamasının 13,26±3,52, “Hiyerarşi ve Rutinler” puan ortalamasının 11,84±2,76, “Klinik Öğrenim Çevresi Toplam” puan ortalamasının 72,26±11,71 olduğu saptandı.

Sonuç: Huzurevi klinik uygulamasındaki hemşirelik öğrencilerinin klinik öğrenim ortamı ile ilgili görüşleri olumlu düzeydedir. Öğrencilerin huzurevi klinik öğrenim ortamlarını etkileyen faktörleri belirleyebilmek için, daha geniş örneklem gruplarıyla benzer çalışmaların yapılması ve hemşirelik eğitim müfredatlarında huzurevi klinik uygulamalarına daha fazla yer verilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik Öğrencileri, Huzurevi, Klinik Öğrenme, Öğrenme Ortamı.

ABSTRACT

Objective: The research was designed to determine the views of nursing students regarding the clinical learning environment in nursing home clinical practice.

Method: The descriptive research was conducted between January 2022 and May 2022 with 106 students who performed their clinical practice in a nursing home in Istanbul province. The research data were collected using the "Sociodemographic Characteristics Information Form" and the "Clinical Learning Environment Scale."

Results: It was determined that the average age of the students was 21,7, 66 % (n=70) were female, and 67,9% (n=72) were studying in the 4th grade. 52,8% (n=56) of the students stated that they wanted to work in a nursing home after graduation, and 77.4% (n=82) stated that the nursing home clinical practice changed the perspective of the elderly in the society. It was determined that the average score of "Staff-Student Relations", which is the sub-dimension of the Clinical Learning Environment Scale, is 21.72±5.19, the mean score of "Responsibilities of the Faculty Member" is 12,45±2,49, the mean score of "Patient Relations" is 12,97±2,77, and the mean score of "Student Satisfaction" is 13,26±3,52, the mean score of "Hierarchy and Routines" is 11,84±2,76, and the mean score of "Clinical Learning Environment Total" is 72,26±11,71.

Conclusion: The opinions of nursing students in nursing home clinical practice about the clinical learning environment are at a positive level. In order to determine the factors affecting the nursing home clinical learning environments of the students, it is recommended to conduct similar studies with larger sample groups and to include more nursing home clinical practices in nursing education curricula.

Keywords: Clinical Learning, Nursing Home, Nursing Students, Learning Environment.

Sorumlu Yazar / Corresponding Author: Sevinç YILDIRIM ÜŞENMEZ, Dr., Darülaceze Başkanlığı, İstanbul, Türkiye. **E-mail:** sevinc-yldrm@hotmail.com

Bu makaleye atf yapmak için / Citethisarticle: Yıldırım Üşenmez, S. & Kaya, H. (2023). Hemşirelik Öğrencilerinin Bir Huzurevindeki Klinik Öğrenim Ortamı ile İlgili Görüşlerinin Belirlenmesi. *Gevher Nesibe Journal of Medical&Health Sciences*, 8(3), 517-523. <http://doi.org/10.5281/zenodo.8205893>

*Bu çalışma 6. Ulusal 2.Uluslararası Temel Hemşirelik Bakımı Kongresi”nde 15-17 Eylül 2022 tarihinde Acıbadem Üniversitesi Konferans Merkezi İstanbul’da sözel olarak sunulmuştur.

GİRİŞ

Yaşlı nüfus tüm dünyada artmakta olup ülkemizde de, diğer yaş gruplarındaki nüfuslara kıyasla daha yüksek oranda artış göstermektedir (Korkmaz ve ark.2017; <http://www.tuik.gov.tr/>). Ülkemiz diğer ülkelere göre daha genç nüfus oranına sahip görünse de, mevcut yaşlı oranı oldukça fazladır (<http://www.tuik.gov.tr/>). Bu durum, gelişmiş sağlık hizmetlerine ihtiyaç duyan karmaşık, çoklu tanıları olan ve sayıları artan yaşlı nüfusun varlığını göstermektedir (WHO, 2011). Yaşlı nüfus, sağlıklı ve uzun bir yaşam sürse de, sağlık hizmetlerinden yararlanan yaşlı nüfus sayısının artması dünya çapında önemli bir sorun olarak görülmektedir (Carlson ve Idvall 2015; Korkmaz ve ark. 2017). Bu durum, yaşlıların evde bakımına yönelik gereksinimle birlikte yetersiz sayıda ve nitelikte sağlık çalışanını gündeme getirmekte ve huzurevlerinde çalışan uzmanlaşmış, nitelikli hemşirelere talebi artırmaktadır (Carlsonve Idvall 2014; Carlsonve Idvall 2015; Husebø ve ark.2018).

Yaşlanan nüfusun artan sağlık ihtiyaçları hemşirelik öğrencilerini klinik çalışma alanı olarak huzurevlerine yönlendirmektedir (Laugaland ve ark. 2021). Öğrenci hemşireleri yaşlanan nüfusun taleplerini karşılamaya hazırlamak, ulusal ve uluslararası alanda da hemşire eğitimcileri için zorlu ve ciddi bir görev olmakla birlikte iç hastalıkları hemşireliği ile halk sağlığı hemşireliği derslerinde yaşlı bireyi değerlendirmeye yönelik teorik eğitim verilmektedir. Kliniklerde yaşlı bireyle çalışma deneyimi sağlayan huzurevleri, geriatri alanına yönelik hemşirelik bakım becerilerini öğrenme, uygulama ve becerilerini geliştirici ortam oluşturmaktadır. Öğrencilerin yaşlı bireylere karşı tutum ve davranışlarını geliştirmektedir (Carlson ve Idvall 2015; Husebø ve ark.2018; Papp ve ark.2003; Sarı 2001). Hemşirelik okulları ile huzurevleri arasında oluşturulan güçlü ortaklıklar, hemşirelik öğrencileri için iyi organize edilmiş klinik öğrenme sağlayabilmektedir (Splitgerber, Davies & Laker 2021). Bu nedenle hemşirelik okulları ve huzurevlerinin hemşirelik öğrencilerini destekleyici, olumlu ve zenginleştirilmiş bakış açısına sahip olması önemlidir (Laugaland ve ark. 2021).

Gonella ve ark. (2019), huzurevi ortamını, diğer ortamlara kıyasla değerli öğrenme fırsatları ve öz-yönelimli öğrenme fırsatları ile kaliteli bir öğrenme ortamı olarak algıladıklarını ve diğer klinik ortamlardakilerle karşılaştırılabilir klinik yeterlilikler edinme fırsatları sağladığını belirtmiştir.

Hemşirelik öğrencilerinin klinik öğrenim ortamlarına ilişkin yapılan çalışmalar genellikle hastanelerde kliniklere yönelik olup huzurevi ile ilişkili yapılmış çalışmalar sınırlıdır. Bu araştırma, hemşirelik öğrencilerinin huzurevi klinik öğrenim ortamı ile ilgili görüşlerini belirlemek amacıyla planlandı.

YÖNTEM

Araştırmanın Amacı ve Tipi

Araştırma, hemşirelik öğrencilerinin huzurevi klinik öğrenim ortamı ile ilgili görüşlerini belirlemek amacıyla tanımlayıcı türde bir araştırma olarak planlandı.

Araştırma Soruları

- Öğrencilerin sosyodemografik özellikleri nelerdir?
- Öğrencilerin huzurevindeki klinik öğrenim ortamı hakkındaki görüşleri nelerdir?
- Öğrencilerin sosyodemografik özelliklerine göre huzurevindeki klinik öğrenim ortamı hakkındaki görüşlerinde farklılık var mıdır?

Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini, İstanbul ilinde bir huzurevinde Ocak 2022 – Mayıs 2022 tarihleri arasında klinik uygulamasını yapan (N=135) 3. ve 4. sınıf hemşirelik öğrencileri oluşturdu. Örneklem seçimi yapılmayarak tam sayım yöntemi ile evrenin tamamına ulaşılması hedeflendi. Araştırma hakkında bilgilendirilen ve sonrasında araştırmaya katılmayı kabul eden 106 öğrenci ile araştırma gerçekleştirildi.

Veri Toplama Araçları

Araştırma verileri “Sosyodemografik Özellikler Bilgi Formu” ve “Klinik Öğrenim Çevresi Ölçeği” kullanılarak toplandı.

Sosyodemografik Özellikler Bilgi Formu: Araştırmaya katılan öğrencilere ait demografik özellikleri içeren bu form, araştırmacı tarafından literatür doğrultusunda klinik öğrenim çevresi ile ilişkili olabileceği düşünülen faktörler dikkate alınarak hazırlandı. Form, öğrencilerin yaşı, cinsiyeti, eğitim

durumu, mesleği seçme sebebi, ailenin eğitim durumu gibi bilgileri içermektedir (Sarı 2001; Korkmaz ve ark.2017).

Klinik Öğrenim Çevresi Ölçeği: Dunn&Burnett (1995) tarafından öğrencilerin uygulama ortamlarını değerlendirmek için geliştirilmiştir. Türkçe geçerlilik-güvenirliği Sarı tarafından 2001 yılında hemşirelik öğrencileri ile yapılmış ve Cronbach Alpha güvenirlik değeri 0.79 saptanmıştır. Bu araştırmada Cronbach Alpha güvenirlik değeri 0.861 olarak saptandı. 22 maddeden oluşan ölçeğin 5 alt boyutu bulunmaktadır. Ölçek alt boyutları “Personel Öğrenci İlişkileri”(7., 8., 15., 19., 20. ve 21. maddeler), “Öğretim Elemanının Sorumlulukları”(3., 5., 11. ve 12. maddeler), “Hasta İlişkileri”(2., 10., 14. ve 22. maddeler), “Öğrenci Memnuniyeti”(9., 16., 17. ve 18. maddeler) ve “Hiyerarşi ve Rutinler”(1., 4., 6. ve 13. maddeler) olarak bulunmaktadır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 22, en yüksek puan ise 110’dur ve puan yükseldikçe klinik öğrenim çevresi olumlu yönde değerlendirilmektedir.

Verilerin Toplanması

Huzurevi klinik uygulamasında olan hemşirelik öğrencilerine araştırmanın amacı, içeriği, yöntemi konusunda bilgi verildi. Araştırma verileri, araştırmaya katılmayı kabul eden öğrencilere “Sosyodemografik Özellikler Bilgi Formu”, “Klinik Öğrenim Çevresi Ölçeği” verilerek elde edildi.

Verilerin Değerlendirilmesi

Veri analizinde SPSS 22.0 istatistik programı (Statistical Package for Social Sciences Inc, Version 22, IL, USA) kullanıldı. Kategorik ve sürekli değişkenler için tanımlayıcı istatistiklerde sayı, yüzde, ortalama, standart sapma, minimum ve maksimum değer hesaplandı. Araştırma değişkenlerinin normal dağılıma uygunluklarının belirlenmesinde Kurtosis (Basıklık) ve Skewness (Çarpıklık) değerleri incelendi. Kurtosis değeri “Klinik Öğrenim Çevresi Toplam”,611, “Personel Öğrenci İlişkileri”,951, “Öğretim Elemanının Sorumlulukları” -,110, “Hasta İlişkileri” -,003, “Öğrenci Memnuniyeti” -,232 ve “Hiyerarşi ve Rutinler” ,035 saptandı. Skewness değeri ise “Klinik Öğrenim Çevresi Toplam” ,103, “Personel Öğrenci İlişkiler” -,832, “Öğretim Elemanının Sorumlulukları” -,446, “Hasta İlişkileri” ,221, “Öğrenci Memnuniyeti” -,198 ve “Hiyerarşi ve Rutinler” ,044 saptandı. Araştırma değişkenlerinin normal dağılım gösterdiği saptandı. Verilerin analizinde parametrik yöntemler kullanıldı. Sosyodemografik özelliklere göre ölçek düzeylerindeki farklılaşmaların incelenmesinde t-testi, tek yönlü varyans analizi (Anova) ve post hoc (Tukey, LSD) analizleri kullanıldı.

Araştırmanın Etik Yönü: Bu araştırma, Helsinki Deklarasyonu’nda belirtilen prensiplere uygun olarak yürütüldü. Araştırmanın yapılabilmesi için İÜ-Cerrahpaşa Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu’ndan etik kurul onayı (Tarih:16/04/2020- Sayı:24062), Darülaceze Başkanlığı’ndan kurum izni ve ölçek kullanım izni alındı. Gönüllülük ilkesine özen gösterilerek, öğrencilere çalışma hakkında açıklama yapıldı ve çalışmaya katılmayı kabul eden öğrencilerle görüşülerek veriler toplandı.

BULGULAR

Öğrencilerin yaşı 20 ile 27 arasında değişmekte olup yaş ortalaması 21,74±1,132 yıldır. %66’ı (n=70) kadın, %67,9’u (n=72) 4. sınıfta öğrenim görmektedir. %80,2’si (n=85) ailelerinde yaşlı birey ile birlikte yaşamadığını, %52,8’i (n=56) huzurevinde çalışmak istediğini ifade etti.

Tablo 1. Öğrencilerin Sosyodemografik Özellikleri (N=106)

Gruplar	Min	Maks	Ort	Sd
Yaş	20	27	21,74	1,132
	Frekans(n)		Yüzde (%)	
Cinsiyet				
Kadın		70		66,0
Erkek		36		34,0
Sınıf				
3		34		32,1
4		72		67,9

Huzurevi klinik uygulamasının öğrenciye katkıları incelendiğinde; %73,6'sı (n=78) iletişim becerisini geliştiğini, %50,0'si (n=53) bakım verme fırsatı sağladığını, %30,2'si (n=32) eğitim verme fırsatı sağladığını, %77,4'ü (n=82) yaşlılara bakış açısını değiştirdiğini ifade etti (Tablo 2).

Tablo 2. Öğrencilerin Huzurevi Klinik Uygulamasının Katkıları İle İlgili Görüşleri (N=106)

Huzurevi klinik uygulamasının katkıları		
İletişim becerisini geliştirme		
Evet	78	73,6
Hayır	28	26,4
Bakım verme fırsatı sağlama		
Evet	53	50,0
Hayır	53	50,0
Eğitim verme fırsatı sağlama		
Evet	32	30,2
Hayır	74	69,8
Toplumdaki yaşlılara bakış açısını geliştirme		
Evet	82	77,4
Hayır	24	22,6
Diğer		
Evet	1	0,9
Hayır	105	99,1

Öğrencilerin Klinik Öğrenim Çevresi Ölçeği'nden aldıkları puanlar incelendiğinde; "Personel Öğrenci İlişkileri" alt boyutu puan ortalaması 21,72±5,19 (Min=6; Maks.=30), "Öğretim Elemanının Sorumlulukları" puan ortalaması 12,45±2,49 (Min=8; Maks.=20), "Hasta İlişkileri" puan ortalaması 12,97±2,77 (Min=6; Maks.=20), "Öğrenci Memnuniyeti" puan ortalaması 13,26±3,52 (Min=5; Maks.=20), "Hiyerarşi ve Rutinler" puan ortalaması 11,84±2,76 (Min=4; Maks.=20), "Klinik Öğrenim Çevresi Toplam" puan ortalaması 72,26±11,71 (Min=44; Maks.=110) olarak saptandı (Tablo 3).

Tablo 3. Klinik Öğrenim Çevresi Ölçeği Alt Boyutları ve Toplam Puan Ortalaması (N=106)

	Ort	SS	Min.	Maks.
Personel Öğrenci İlişkileri	21,72	5,19	6,00	30,00
Öğretim Elemanının Sorumlulukları	12,45	2,49	8,00	20,00
Hasta İlişkileri	12,97	2,77	6,00	20,00
Öğrenci Memnuniyeti	13,26	3,52	5,00	20,00
Hiyerarşi ve Rutinler	11,84	2,76	4,00	20,00
Klinik Öğrenim Çevresi Toplam	72,26	11,71	44,00	110,00

Öğrencilerin sosyodemografik özelliklerine göre huzurevindeki klinik öğrenme ortamı hakkındaki görüşleri incelendiğinde; klinik öğrenim çevresi toplam, personel öğrenci ilişkileri, öğretim elemanının sorumlulukları, hasta ilişkileri, öğrenci memnuniyeti, hiyerarşi ve rutinler puan ortalamaları cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık göstermedi ($p>0.05$).

3. sınıf öğrencilerin klinik öğrenim çevresi toplam puan ortalamaları ($x=68,265$), 4. sınıfların klinik öğrenim çevresi toplam puanlarından ($x=75,903$) düşük ($t=-2,842$; $p=0.005<0.05$; $d=0,591$; $\eta^2=0,072$),

3. sınıf öğrencilerin personel öğrenci ilişkileri puanlarının ($x=19,559$), 4. sınıfların personel öğrenci ilişkileri puanlarından ($x=22,750$) düşük ($t=-3,071$; $p=0.003<0.05$; $d=0,639$; $\eta^2=0,083$),

3. sınıf öğrencilerin hasta ilişkileri puanlarının ($x=11,382$), 4. sınıfların hasta ilişkileri puanlarından ($x=13,583$) düşük ($t=-3,878$; $p=0<0.05$; $d=0,807$; $\eta^2=0,126$),

3. sınıf öğrencilerin hiyerarşi ve rutinler puanlarının ($x=11,353$), 4. sınıfların hiyerarşi ve rutinler puanlarından ($x=12,639$) düşük olduğu görüldü ($t=-2,080$; $p=0.04<0.05$; $d=0,433$; $\eta^2=0,040$).

Öğrencilerin öğretim elemanının sorumlulukları, öğrenci memnuniyeti puanları sınıflarına göre anlamlı farklılık göstermedi ($p>0.05$).

Öğrencilerin klinik öğrenim çevresi toplam, personel öğrenci ilişkileri, öğretim elemanının sorumlulukları, hasta ilişkileri, öğrenci memnuniyeti, hiyerarşi ve rutinler puanları ailede yaşlı birey ile birlikte yaşama durumuna göre anlamlı farklılık göstermedi ($p>0.05$).

Öğrencilerin klinik öğrenim çevresi toplam, personel öğrenci ilişkileri, öğretim elemanının sorumlulukları, hasta ilişkileri, öğrenci memnuniyeti, hiyerarşi ve rutinler puanları huzurevinde çalışma isteğine göre anlamlı farklılık göstermedi ($p>0.05$).

Tablo 4. Klinik Öğrenim Çevresi Ölçeği Toplam Puanı ve Alt Boyutlarının Sosyodemografik Özelliklere Göre Farklılaşma Durumu (N=106)

Demografik Özellikler	n	Klinik Öğrenim Çevresi Toplam	Personel Öğrenci İlişkileri	Öğretim Elemanının Sorumlulukları	Hasta İlişkileri	Öğrenci Memnuniyeti	Hiyerarşi ve Rutinler
Cinsiyet		Ort ± SS	Ort ± SS	Ort ± SS	Ort ± SS	Ort ± SS	Ort ± SS
Kadın	70	72,10±12,99	21,44±5,06	13,12±3,42	12,51±2,96	13,12±3,52	11,88±3,15
Erkek	36	76,08±13,80	22,27±5,46	13,80±3,09	13,58±2,68	13,52±3,56	12,88±2,64
t=		-1,463	-0,783	-0,995	-1,815	-0,550	-1,633
p=		0,146	0,436	0,322	0,072	0,583	0,105
Sınıf		Ort ± SS	Ort ± SS	Ort ± SS	Ort ± SS	Ort ± SS	Ort ± SS
3	34	68,26±13,85	19,55±5,32	13,76±3,14	11,38±3,06	12,20±4,24	11,35±2,88
4	72	75,90±12,45	22,75±4,83	13,16±3,39	13,58±2,55	13,76±3,03	12,63±3,01
t=		-2,842	-3,071	0,866	-3,878	-2,161	-2,080
p=		0,005	0,003	0,389	0,000	0,061	0,040
Ailede Yaşlı İle Birlikte Yaşama Durumu		Ort ± SS	Ort ± SS	Ort ± SS	Ort ± SS	Ort ± SS	Ort ± SS
Evet	21	75,85±16,11	23,00±5,31	13,47±3,55	13,66±3,12	14,04±4,22	11,66±3,32
Hayır	85	72,85±12,60	21,41±5,14	13,32±3,27	12,68±2,83	13,07±3,33	12,36±2,94
t=		0,921	1,259	0,181	1,397	1,139	-0,949
p=		0,359	0,211	0,857	0,165	0,257	0,345
Huzurevinde Çalışma İsteği		Ort ± SS	Ort ± SS	Ort ± SS	Ort ± SS	Ort ± SS	Ort ± SS
Evet	56	74,46±14,09	22,21±5,18	13,39±3,05	13,00±3,09	13,87±3,65	11,98±2,68
Hayır	50	72,32±12,49	21,18±5,19	13,32±3,61	12,74±2,69	12,58±3,27	12,50±3,36
t=		0,825	1,024	0,112	0,458	1,912	-0,881
p=		0,412	0,308	0,911	0,648	0,059	0,380

F: Anova Testi; t: Bağımsız Gruplar T-Testi; PostHoc: Tukey, LSD

TARTIŞMA

Huzurevleri diğer klinik uygulama alanları gibi öğrencilere bilgi birikimi sağlayan, becerilerini artırarak yeterli hissetmelerine katkısı olan önemli öğrenme ortamlarıdır. Bu kapsamda öğrencileri destekleyen ve geliştiren girişimlerin planlanması açısından huzurevi klinik uygulaması önemlidir.

Huzurevi klinik uygulamasındaki hemşirelik öğrencilerinin klinik öğrenim ortamı ile ilgili görüşlerinin belirlenmesi amacı ile planlanan çalışmadan elde edilen sonuçlara göre Klinik Öğrenim Çevresi Ölçeği puan ortalamasının 72,26±11,71 olduğu saptandı. Benzer çalışmalar incelendiğinde; Yıldırım (2019)'ın çalışmasında, öğrencilerin cerrahi dersi klinik uygulaması KÖÇÖ puan ortalamasının 73,70±10,19 olduğu, Akman ve ark. (2019)'nın çalışmasında 58.61±8.08, Korkmaz ve ark. (2017)'nin çalışmasında 68.59±6.59, Tanbağ ve ark.(2017)'nin çalışmasında 66.50±9.94, Ünver ve ark. (2013)'nin çalışmasında acil servis klinik uygulamasının KÖÇÖ puan ortalamasının 72.67 olduğu saptanmıştır. Brynildsen ve ark.(2014)'nin çalışmasında öğrenciler huzurevi öğrenme ortamını heyecan verici ve ilginç bulduklarını belirtmişlerdir ve olumlu deneyimleri daha fazla saptanmıştır.

Carlson ve Idvall (2014)'nın çalışmasında klinik öğrenme ortamı ağırlıklı olarak olumlu bir şekilde değerlendirilmiştir. Bjork ve ark.(2014)'nin öğrencilerin hastane mekanı dışındaki sağlık bakım ortamlarındaki klinik öğrenme ortamı deneyimlerini araştıran çalışmada öğrencilerin toplam puanlarının, hastane öğrencilerinin dahil edildiği araştırmalardaki puanlara yakın veya daha yüksek olduğu saptanmıştır. Çalışma bulguları daha önce gerçekleştirilmiş çalışma bulguları ile benzerlik göstermektedir.

Çalışmada, öğrencilerin cinsiyetlerine göre klinik öğrenim çevresi toplam ve alt boyut puan ortalamalarının anlamlı farklılık göstermediği saptandı. Benzer şekilde Carlson ve Idvall (2015)'nin çalışmasında, Akman ve ark. (2019)'nin çalışmasında da cinsiyet açısından anlamlı farklılık saptanmamıştır.

Carlson ve Idvall (2015)'nin yaşlı bakımı alanında kariyer yapmayı düşünen ve düşünmeyen öğrencilerin huzurevlerindeki klinik öğrenme ortamı algılarını karşılaştıran çalışmalarında kariyer düşünen öğrencilerin klinik öğrenme ortamının daha olumlu olduğu saptanmıştır. Yaş, cinsiyet ve sağlık görevlisi olarak önceki iş deneyimleri, öğrencilerin yaşlı bakımında çalışma isteğini etkilememiştir (Cooke ve ark. 2021).

Çalışmada 3. sınıf öğrencilerinin klinik öğrenim çevresi toplam, personel öğrenci ilişkileri, hasta ilişkileri, hiyerarşi ve rutinler puan ortalamalarının 4. sınıf öğrencilerine göre daha düşük olduğu ve bu farkın istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği saptandı. Benzer şekilde Tanbağ ve ark. (2017)'nin çalışmasında hasta ilişkileri alt boyut puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Aydın ve Argun (2010)'ın çalışmasında hemşirelik öğrencilerinin alt sınıflarda klinik alanda daha fazla güçlük yaşadığı saptanmıştır. Bu sonuçlardan farklı olarak Sarı (2001)'nin çalışmasında, sınıflar ilerledikçe klinik öğrenim çevresi toplam puanlarının azaldığı saptanmıştır. Sınıf ilerledikçe öğrencilerin klinik uygulama alanlarının farklılaşması, yeni uygulama alanlarının deneyimlemesi, sağlık ekibi ve hastalar ile iletişiminin güçlenmesi, yeni bilgi, beceri ve deneyimlerin hayata geçirilmesi ile daha yetkin ve donanımlı hale gelmelerinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

SONUÇ

Huzurevi klinik uygulamasındaki hemşirelik öğrencilerinin klinik öğrenim ortamı ile ilgili görüşleri olumlu düzeydedir. Öğrencilerin huzurevi klinik öğrenim ortamlarını etkileyen faktörleri belirleyebilmek için, daha geniş örneklem gruplarıyla benzer çalışmaların yapılması ve hemşirelik eğitiminin ders içerik ve uygulama alanlarına huzurevlerinin daha kapsamlı yer alması önerilmektedir.

Çıkar Çatışması

Yazarlar arasında herhangi bir çıkar çatışması yoktur.

Finansal Destek

Bu çalışma finansal olarak desteklenmemiştir.

Yazar Katkıları

Plan, tasarım: SY, HK; **Gereç, yöntem ve veri toplama:** SY; **Veri analizi ve yorumlar:** SY, HK ; **Yazım ve düzeltmeler:** SY, HK.

KAYNAKLAR

- Akman, G., Baltacı, N., Metin, A., Benli, C.K., Doğan, N.G., Deniz, H.T., Kulakaç, Ö. (2019). Hemşirelik öğrencilerinin klinik öğrenme çevresine yönelik algıları. Samsun Sağlık Bilimleri Dergisi, 4(2), 69-76.
- Bjork, I. T., Berntsen, K., Brynildsen, G., Hestetun, M. (2014). Nursing students' perceptions of their clinical learning environment in placements outside traditional hospital settings. Journal of clinical nursing, 23(19-20), 2958–2967. <https://doi.org/10.1111/jocn.12532>.
- Brynildsen, G., Brojk, I.T., Bernsken, T., Hestetun, M. (2014). Improving the quality of nursing students' clinical placements in nursing home: An evaluation study. Nurse Education in Practise, 14, 722-726.
- Carlson, E., Idvall, E. (2014). Nursing students' experiences of the clinical learning environment in nursing homes: a questionnaire study using the CLES+T evaluation scale. Nurse Education Today, 34(7), 1130–1134. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2014.01.009>.
- Carlson, E., Idvall, E. (2015). Who wants to work with older people? Swedish student nurses willingness to work in elderly care- A questionnaire study. Nurse Education Today, 35, 849-853.

- Cooke, J., Greenway, K., Schutz, S. (2021). Learning from nursing students' experiences and perceptions of their clinical placements in nursing homes: An integrative literature review. *Nurse Education Today*, 100, 104857. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2021.104857>.
- Erdem, M. (2008). Yaşlıya bakım verme. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 11(4), 101-106.
- Gonella, S., Brugnoti, A., Terzoni, S., Destreber, A., Saiani, L., Zannini, L.,...Palese, A. (2019). A national study of nursing homes as learning environments according to under graduate nursing student's perspective. *International Journal of Older People Nursing*, 14, 1-11. <https://www.tuik.gov.tr> Erişim Tarihi: 29.01.2020. <https://www.who.int/whosis/whostat/2011/en/> Erişim Tarihi:16.01.2020.
- Husebø, A.N.L., Storm, M., V°aga, B.B., Rosenberg, A., Akerjordet, K. (2018). Status of knowledge on student-learning environments in nursing homes: A mixed-method systematic review. *Wiley Journal of Clinical Nursing*, 27, 1344-1359.
- Iersel, M.V., Latour, C.H.M., Vos, R.D., Kirschner, P.A., Reimer, W.J.M.S. (2016). Nursing students' perceptions of community care and other areas of nursing practise – A review of the literature. *International Journal of Nursing Studies*, 61, 1-19.
- Karaöz, S. (2003). Hemşirelikte klinik öğretime genel bir bakış ve etkin klinik öğretim için öneriler. *Hemşirelik Araştırma ve Geliştirme Dergisi*, 15-21.
- Korkmaz, F., Akyar, I., Şahin, N.E. (2017). Öğrenme ortamı olarak huzurevi: Öğrenci gözü ile değerlendirme. *SDÜ Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 8(3), 29-33.
- Larsson, M., Sundler, A.J., Blomberg, K., Bisholt B. (2023). The clinical learning environment during clinical practice in post graduatedistrict nursing students' education: A cross-sectional study. *Nurs Open*, 10(2), 879-888. doi: 10.1002/nop2.1356. Epub 2022 Sep 5. PMID: 36062832; PMCID: PMC9834198.
- Laugaland, K., Kaldestad, K., Espeland, E., McCormack, B., Akerjordet, K., Aase, I. (2021). Nursing students' experience with clinical placement in nursing homes: A focus group study. *BMC Nursing*, 20(1), 159. <https://doi.org/10.1186/s12912-021-00690-4>.
- Papp, I., Markkanen, M., Bonsdoff, M. (2003). Clinical environment as a learning environment: student nurses' perceptions concerning clinical learning experiences. *Nurse Education Today*, 23, 262-268.
- Sarı, D. (2001). Hemşirelik yüksekokulu öğrencilerinin klinik öğrenim çevrelerini değerlendirmelerinin incelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi). Ulusal Tez Merkezi. (Sıra Numarası: 108311).
- Splitgerber, H., Davies, S., Laker, S. (2021). Improving clinical experiences for nursing students in nursing homes: An integrative literature review. *Nurse Education in Practice*, 52, 103008. <https://doi.org/10.1016/j.nepr.2021.103008>.
- Tanbağ, H., Turan, Z., Can, R. (2017). Hemşirelik öğrencilerinin klinik öğrenim çevresi ile ilgili görüşleri. *Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*, 33(1), 76-90.
- Ünver, V., Çınar, F.İ., Yüksel, Ç., Şahiner, G., Seven, M., Yava, A. (2013). Hemşirelik son sınıf öğrencilerinin acil servis klinik uygulamasına ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *Hemşirelik Eğitim ve Araştırma Dergisi*, 10(3), 12-17.